

**ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21
ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู**
**The Relationship between School Administrator Competencies and 21st-Century
Teacher Skills among Personnel at Mubankru Technological College**

ปัทธิมาภรณ์ หนูดี^{1*}
Pattimaporn Nudee^{1*}

Received: December 12, 2024; Revised: July 22, 2025; Accepted: August 22, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจและทำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมทักษะที่จำเป็นของครูในศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางความท้าทายของการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะได้แก่ 1) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู 2) ศึกษาทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู แม้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารและทักษะของครูจะเป็นองค์ประกอบที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สมรรถนะผู้บริหารมุ่งเน้นไปที่คุณลักษณะและความสามารถในการบริหารจัดการ เช่น การเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการทรัพยากร และการพัฒนาบุคลากร ในขณะที่ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เน้นที่ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนในยุคดิจิทัล เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และความเป็นพลเมืองดิจิทัล อย่างไรก็ตาม การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 องค์ประกอบนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย วางแผน และสนับสนุนทรัพยากร ซึ่งล้วนส่งผลโดยตรงต่อโอกาสและแนวทางในการพัฒนาทักษะของครู หากผู้บริหารมีสมรรถนะที่แข็งแกร่งในการบริหารจัดการและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ ก็ย่อมส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะผู้บริหารและครู จำนวน 98 คน โดยใช้สูตรของ (Yamane, 1973) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย

¹สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

¹Digital Business Technology major Mubankru Technological College

* Corresponding Author e-mail: Pattimaporn.n@mbk.ac.th

พบว่า ด้านคิดไปข้างหน้า ($\bar{X} = 4.45$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สร้างสรรค์ความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.43$) และ คิดต่างอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยเทคโนโลยี หมู่บ้านครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.33$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 4.31$) และด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.29$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับ ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .600$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21

Abstract

This research primarily aims to explore and understand the in-depth relationship between school administrator competencies and the promotion of essential 21st-century teacher skills amidst the challenges of contemporary education. Specific objectives include: 1) to study the school administrator competencies of personnel at Mubankru Technological College, 2) to study the 21st-century teacher skills of personnel at Mubankru Technological College, and 3) to study the relationship between school administrator competencies and 21st-century teacher skills among personnel at Mubankru Technological College. Although administrator competencies and teacher skills comprise different components—administrator competencies focus on managerial characteristics and abilities such as academic leadership, resource management, and personnel development, while 21st-century teacher skills emphasize the ability to manage learning and develop learners in the digital age, including creativity, teamwork, communication, and digital citizenship—studying the relationship between these two components is critically important. This is because school administrators play a vital role in setting policies, planning, and allocating resources, all of which directly influence the opportunities and avenues for teacher skill development. If administrators possess strong competencies in management and professional development support, it will undoubtedly foster teachers' ability to develop essential 21st-century skills to their full potential, leading to effective learning management and an overall elevation of educational quality within the institution.

The sample group for this research consisted of 98 individuals, including school directors, deputy school directors, administrators, and teachers. The sample size was determined using Yamane's formula (1973) with a 0.05 margin of error, followed by simple random sampling via drawing lots. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.96. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The research findings revealed: 1) The school administrator competencies of personnel at Mubankru Technological College were, on average, at a high level ($\bar{X} = 4.35$). When analyzed by

individual factors, "forward-thinking" ($\bar{X} = 4.45$) had the highest mean, followed by "collaborative creation" ($\bar{X} = 4.43$), and "creative divergent thinking" ($\bar{X} = 4.26$) had the lowest mean. 2) The 21st-century teacher skills of personnel at Mubankru Technological College, Nong Khaem District, Bangkok, were, on average, at a high level ($\bar{X} = 4.30$). When analyzed by individual factors, "teamwork" ($\bar{X} = 4.33$) had the highest mean, followed by "digital citizenship" ($\bar{X} = 4.31$), and "communication" ($\bar{X} = 4.29$) had the lowest mean. 3) All aspects of school administrator competencies showed a positive correlation with the 21st-century teacher skills of personnel at Mubankru Technological College, with an overall moderate level ($r = .600$) and statistical significance at the 0.05 level, which aligns with the hypothesis.

Keywords: School Administrators' Competencies, 21st-Century Teacher Skills

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพัฒนาอย่างก้าวกระโดด และสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บทบาทของสถานศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและพร้อมรับมือกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการนำทิศทาง กำหนดนโยบาย และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรงในการถ่ายทอดความรู้ สร้างทักษะ และปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เผชิญกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ การเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับโลกอนาคตที่ซับซ้อนและไม่หยุดนิ่งนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของ "ครู" ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ครูในยุคนี้จึงไม่สามารถดำรงบทบาทเพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ได้อีกต่อไป แต่ต้องมี "ทักษะในศตวรรษที่ 21" ที่หลากหลายและรอบด้าน อาทิ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และความเป็นพลเมืองดิจิทัล เพื่อนำพาผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืนและการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

ในขณะเดียวกัน "ผู้บริหารสถานศึกษา" ก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ กำหนดทิศทาง วางแผน และบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูงจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะของผู้บริหารมักจะครอบคลุมคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การตัดสินใจ การสร้างวิสัยทัศน์ และการพัฒนาบุคลากร ซึ่งแตกต่างจากทักษะของครูที่เน้นไปที่การจัดการเรียนการสอนและปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยตรง

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูงจะสามารถนำองค์กรให้ก้าวหน้า สร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ในทุกกระดับ ขณะเดียวกันทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ครูในศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้ในเนื้อหาสาระที่สอนเท่านั้น แต่ยังมีทักษะที่หลากหลาย เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และความเป็นพลเมืองดิจิทัล เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) (2560) ได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะของครูให้สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ

แม้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 จะเป็นองค์ประกอบที่มีลักษณะและมิติที่แตกต่างกัน โดยที่สมรรถนะผู้บริหารมุ่งเน้นที่ความสามารถในการนำและบริหารจัดการองค์กร ส่วนทักษะครูเน้นที่ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม การวิจัยนี้มีเหตุผลสำคัญยิ่งในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 สิ่งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและสนับสนุนให้ครูเกิดการพัฒนาและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การมีสมรรถนะของผู้บริหารที่เข้มแข็งในด้านต่าง ๆ อาทิ การบริหารหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร การนิเทศการสอน หรือการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ย่อมส่งผลโดยตรงต่อการสร้างโอกาส การจัดหาทรัพยากร และการให้การสนับสนุนแก่ครูในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน

หากผู้บริหารขาดสมรรถนะในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู ก็ย่อมส่งผลให้การพัฒนาทักษะครูเป็นไปอย่างไม่มีทิศทางหรือล่าช้า ในทางกลับกัน หากผู้บริหารมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ก็จะเป็นปัจจัยเร่งที่สำคัญที่ทำให้ครูสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และนำทักษะเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม

อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริง การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 อาจยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง อาจมีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาบุคลากรที่ไม่ต่อเนื่อง การขาดแคลนทรัพยากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือภาระงานที่มากเกินไป ทำให้ผู้บริหารและครูอาจยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของวิทยาลัยเทคโนโลยี ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายในการผลิตบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทางที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป งานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช (2561) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้สามารถนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศได้ ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคเทคโนโลยี มีบทบาทสำคัญในวงการการศึกษาเป็นอย่างมาก มีทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้และการสอนใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 คือ ต้องเปลี่ยนวิธีการของการศึกษา เปลี่ยนเป้าหมายจากการให้ความรู้ไปสู่การให้ทักษะ เปลี่ยนจากครูเป็นหลัก เป็นผู้เรียนเป็นหลัก (นวพร ชลารักษ์, 2558, หน้า 70) ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่จำเป็นสำหรับครูไทยในอนาคต (C - Teacher) 8 ประการ ดังนี้ 1) Content 2) Computer (ICT) Integration 3) Constructionist 4) Connectivity 5) Collaboration 6) Communication 7) Creativity และ 8) Caring (พิชญภา ยืนยาว และธีรวัชร ธาตาดันติโชค, 2561)

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและส่งเสริมการพัฒนาทักษะของครู ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญ

ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมของกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู
2. เพื่อศึกษาทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของแต่ละบุคคลซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม รวมถึงทัศนคติ ความเชื่อ ที่สามารถผลักดันให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือแสดงออกในระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุผลตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้ ประกอบด้วย 7 ด้านต่อไปนี้

1.1 เห็นคุณค่าในตัวตน (Value People) หมายถึง ให้คุณค่ากับผู้ปฏิบัติงาน มุ่งพัฒนากำลังและความความสามารถ เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวทั้งทางความคิดและความรู้สึก รับฟังอย่างให้เกียรติ และปฏิบัติงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความมุ่งมั่นในเป้าหมายเดียวกัน 1.2 สร้างสรรค์ความร่วมมือ (Collaboration) หมายถึง สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและเครือข่าย ความร่วมมือภายในองค์กร โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นพื้นฐาน ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก 1.3 คิดไปข้างหน้า (Forward Thinking) หมายถึง คาดการณ์ไปในกาลข้างหน้าพร้อมกับสร้างสรรค์วิธีการทำงานขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินแนวโน้มเหตุการณ์และวางแผนรับมือ 1.4 กล้าตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง ตัดสินใจด้วยความเด็ดขาด ทนต่อสถานการณ์ อาศัยการศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน รวมถึงการพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น หาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาโดยการวิเคราะห์สาเหตุ กำหนดทางเลือก และตัดสินใจทันต่อสถานการณ์ โดยใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง 1.5 เปลี่ยนแปลงทันการณ์ (Change) หมายถึง สร้างและบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ระดับมหภาค โน้มน้าวให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเกิดความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะปรับเปลี่ยนตนเองให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร 1.6 ใช้นวัตกรรมทำงาน (Process Innovation) หมายถึง นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอน ลดปัญหา และลดความซ้ำซ้อน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์สูงสุด 1.7 คิดต่างอย่างสร้างสรรค์ (Promoting Innovative Thinking /Non-Technology) หมายถึง ส่งเสริมให้คิดแปลกใหม่ แตกต่าง สร้างโอกาสให้ตนเองและผู้ปฏิบัติงานได้มีประสบการณ์ที่แตกต่างไปจาก ความถนัดเดิมและงานประจำ หรือหาวิธีแก้ปัญหาใหม่ให้กับปัญหาเดิม มุ่งที่ทางออกของปัญหาและผลลัพธ์ใหม่ที่มาจากความคิดสร้างสรรค์

2. ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถหรือความชำนาญของครูต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

2.1 ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง กระบวนการความคิดที่ได้มาจากหลากหลายวิธีประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ เช่น การระดมสมอง การสร้างความคิดใหม่ที่มีคุณค่า ริเริ่ม คิดหลายมิติ

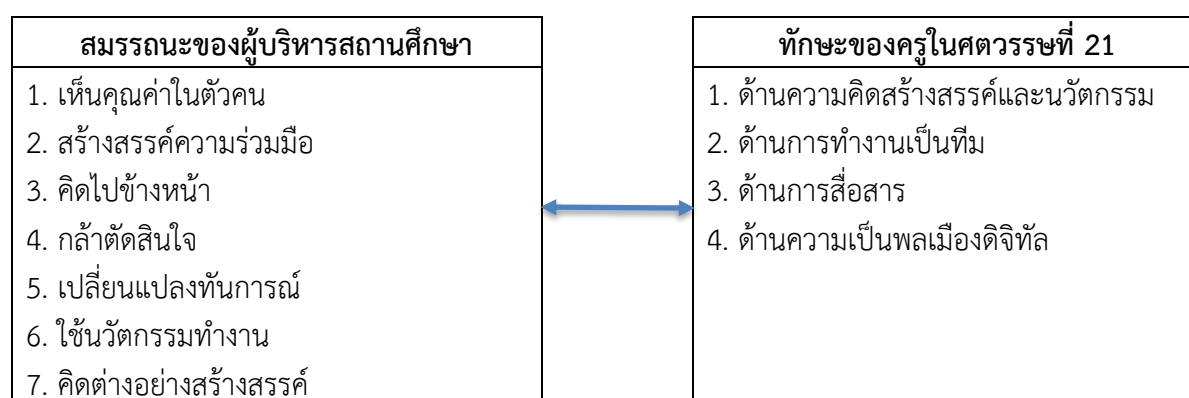
รวมถึงการวิเคราะห์ ประเมิน เพื่อปรับปรุงให้เกิดการพัฒนา นำความคิดริเริ่มไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 2.2 ด้านการทำงาน เป็นทีม หมายถึง ความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในทีมและนอกทีมที่มีความหลากหลาย มีความยืดหยุ่น ให้เกียรติ ให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความแตกต่าง 2.3 ด้านการสื่อสาร หมายถึง การแสดงออกซึ่งกระบวนการถ่ายทอดสารนั้นได้อย่างตรงประเด็นชัดเจน มีประสิทธิภาพ เป็นการนำเสนอ ความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร เลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 2.4 ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล หมายถึง ความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รู้แหล่งที่จะเข้าถึงข้อมูล ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลก่อนนำไปใช้ สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสร้างสรรค์ นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน และต้องมีทักษะที่จำเป็นสำหรับครูในอนาคต 8 ประการ คือ 1) Content 2) Computer (ICT) Integration 3) Constructionist 4) Connectivity 5) Collaboration 6) Communication 7) Creativity และ 8) Caring (พิชญภา ยืนยาว และธีรวิธ ชาติตันติโชค, 2561)

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคลากรระดับสูงที่รับผิดชอบการบริหารงานวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

4. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

กรอบแนวคิด

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยศึกษาสมรรถนะของ ผู้บริหารตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ กำหนดสมรรถนะประจำผู้บริหารกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 สมรรถนะ และทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยได้ สังเคราะห์งานวิจัยของ Partnership for 21' Century Skills (2011); สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ (2555); วิจารย์ พานิช (2555); ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2555), สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (2556); ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557); ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2559); อัครเดช นิลละโยธิน (2559) ตามกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ซีเวลล์ (Zweller, 2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "สมรรถนะ" หมายถึง ทักษะ ความสามารถของผู้บริหารที่สร้างความแตกต่างในด้านประสิทธิภาพในหน้าที่งาน ด้านสัมพันธภาพ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการจัดการ และด้านความเป็นผู้นำ โดยการมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์หรือผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายในทั้งกระบวนการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะ (Competencies) เป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง สมรรถนะแสดงออกทางพฤติกรรมการปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะและความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ประสบความสำเร็จในการทำงาน

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของแต่ละบุคคลซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม รวมถึงทัศนคติ ความเชื่อ ที่สามารถผลักดันให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือแสดงออกในระหว่างปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุผลตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้ การศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกสมรรถนะของผู้บริหารจาก

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (2564) ซึ่งได้กำหนดสมรรถนะประจำผู้บริหารกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 สมรรถนะ ดังนี้ 1. เห็นคุณค่าในตัวคน (Value People) 2. สร้างสรรค์ความร่วมมือ (Collaboration) 3. คิดไปข้างหน้า (Forward Thinking) 4. กล้าตัดสินใจ (Decision Making) 5. เปลี่ยนแปลงทันการณ์ (Change) 6. ใช้นวัตกรรมทำงาน (Process Innovation) 7. คิดต่างอย่างสร้างสรรค์ (Promoting Innovative Thinking /Non-Technology)

2. ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21

การสังเคราะห์ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21

ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21	Partnership (2011)	สุกัญญา เกลียวทรัพย์ และคณะ (2555)	วิจารณ์ พานิช (2555)	ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2555)	สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (2556)	ไพฑูรย์ สินสวรัตน์ (2557)	ทวีศักดิ์ จินดาบุรุษ (2559)	อัครเดช นิธิโยธิน (2559)	รวม
ทักษะการสื่อสาร	/	/	/	/	/	/	/	/	8*
ทักษะการคิดวิเคราะห์			/					/	2
ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม		/	/	/	/	/	/	/	7*
ทักษะการทำงานเป็นทีม	/	/	/	/	/	/	/	/	8*
ทักษะการใช้เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศ	/	/	/	/	/	/	/	/	8
ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล		/							1
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ		/				/		/	3
ทักษะชีวิตและอาชีพ		/	/	/					3
ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชั้นเรียน					/	/		/	3
ทักษะการเรียนรู้และการสร้างสรรค์			/	/		/	/		4

12*

หมายเหตุ ทักษะการใช้เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเป็นพลเมืองดิจิทัล และคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ รวมเรียกเป็น ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพลวัตของสังคมยุคดิจิทัล โดยไม่ได้จำกัดเพียงความรู้ในเนื้อหาสาระ แต่ยังครอบคลุมถึงความสามารถหลากหลายที่จำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมสำหรับอนาคต การสังเคราะห์แนวคิดจากนักการศึกษาหลายท่านชี้ให้เห็นถึงทักษะหลัก 4 ด้านที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสื่อสาร และด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ดังนี้

1. ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

ในโลกปัจจุบันที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ครูจำเป็นต้องส่งเสริมกระบวนการคิดที่หลากหลาย การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ที่มีคุณค่า และความสามารถในการริเริ่มและปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ การสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ การคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ และการบูรณาการความรู้ ถือเป็นรากฐานสำคัญของทักษะนี้ ทั้งนี้ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (2556) รวมถึง ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2559) และ อัครเดช นิละโยธิน (2559) ต่างเน้นย้ำว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะพื้นฐานและมีความสำคัญยิ่งในโลกยุคดิจิทัล

2. ด้านการทำงานเป็นทีม (Collaboration / Teamwork)

ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกทีม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 การทำงานเป็นทีมนี้ต้องอาศัยความยืดหยุ่น การให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการยอมรับความแตกต่าง วิจารย์ พานิช (2555) เสนอว่าครูควรมีบทบาทในการแนะนำและร่วมทำโครงการเรียนรู้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (2556), ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2555), ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2559), และ อัครเดช นิละโยธิน (2559) ที่มองว่าการทำงานเป็นทีมและการร่วมมือเป็นองค์ประกอบสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21

3. ด้านการสื่อสาร (Communication)

ความสามารถในการถ่ายทอดสารได้อย่างตรงประเด็น ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำเสนอความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ และการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสื่อสาร เป็นทักษะที่ครูต้องมั่นกวิชาการหลายท่าน เช่น ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2555), สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (2556), ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2559), และ อัครเดช นิละโยธิน (2559) ต่างเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสื่อสารในฐานะที่เป็นทักษะหลักในศตวรรษที่ 21

4. ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship)

ทักษะนี้ครอบคลุมถึงความสามารถในการเข้าถึงและประเมินข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลอย่างสร้างสรรค์ และการนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน แม้ วิจารย์ พานิช (2555) จะไม่ได้ใช้คำว่า "พลเมืองดิจิทัล" โดยตรง แต่แนวคิดเรื่องการเรียนรู้เพื่อ "ดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง" บูรณาการการเรียนรู้กับชีวิตจริงและการรู้เท่าทันสังคมดิจิทัล เป็นรากฐานสำคัญของทักษะนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ (2555), ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2555), สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (2556), ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557), ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2559), และ อัครเดช นิละโยธิน (2559) ล้วนกล่าวถึงทักษะด้านสารสนเทศ เทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเป็นพลเมืองดิจิทัล

สรุปได้ว่า ทักษะทั้ง 4 ด้านนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้ไปสู่การเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เน้นการพัฒนาทักษะที่ "ทำได้" เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตและประสบความสำเร็จในโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาทักษะเหล่านี้ในบุคลากรของวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู เพื่อทำความเข้าใจระดับทักษะปัจจุบัน และที่สำคัญคือ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาทักษะเหล่านี้ของครู ผลการศึกษาจะนำไปสู่การเสนอแนะ

แนวทางในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับความต้องการของศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชนิกร แสงสว่าง และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564) การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้แก่ (1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ควรให้คำแนะนำแก่บุคลากรในองค์กรให้เข้าใจถึงความหมายของนวัตกรรม รวมถึงการจัดหาทรัพยากรให้เพื่อดำเนินการฝึกฝนและพัฒนาตามความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร โดยมีการกระตุ้นคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการบริการที่ดี ควรจัดการประชุมคณะครูและบุคลากรเพื่อชี้แจงแนวทางการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจน โดยมีการตรวจสอบข้อมูลก่อนแจ้งประชาสัมพันธ์ทุกครั้ง 3) ด้านการพัฒนาตนเอง ควรเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะทางด้านต่าง ๆ เป็นประจำ รวมถึงการนำทักษะความรู้ที่มีอยู่ให้คำปรึกษาแนะนำกับคณะครูและบุคลากรในการปฏิบัติงาน รวมถึงมีการเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาด้วยกัน พุดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้บริหารต่างสถานศึกษา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม ควรส่งเสริม สนับสนุนสร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ โดยใช้ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม และรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคลากรในสถานศึกษา

สมศักดิ์ ฉัตรประยูร (2564) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการสอน รองลงมา คือ ด้านทักษะการจัดการชั้นเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะประเมินผล และ 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่มีอันดับสูงสุดคือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีอันดับต่ำสุด คือ ด้านการบริหารที่ดี

ริญจวน คำมูล (2564) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านมนุษย ด้านเทคนิค และด้านความคิดรวบยอด สามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 สามารถอธิบายการแปรของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 56.0 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังต่อไปนี้
$$Y = 1.18 + 0.32X_1 + 0.23X_2 + 0.16X_3$$

$$Z = 0.36Z_{x1} + 0.30Z_{x2} + 0.21Z_{x3}$$

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะผู้บริหาร และครูในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู จำนวน 130 คน (ที่มา: ข้อมูลจากฝ่ายบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะผู้บริหาร และครู จำนวน 98 คน โดยใช้สูตรของ (Yamane, 1973) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาจากการศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ 1) เห็นคุณค่าในตัวเอง 2) สร้างสรรค์ความร่วมมือ 3) คิดไปข้างหน้า 4) กล้าตัดสินใจ 5) เปลี่ยนแปลงทัศนการณ์ 6) ใช้นวัตกรรมทำงาน 7) คิดตัวอย่างสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะการจัดการชั้นเรียน 2) ทักษะทางเทคโนโลยี 3) ทักษะการสอน และ 4) ทักษะประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) ค่าเฉลี่ยของค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง .68 และ 1.00
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามและดำเนินการขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามครบกำหนด รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู และตอนที่ 3 ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัย

เทคโนโลยีหมู่บ้านครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำข้อมูลมาแปลความหมายของข้อมูล

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) มีความสัมพันธ์กันทางใด และมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใดด้วย Correlation โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระดับความสัมพันธ์ของค่าสหสัมพันธ์ตาม (Hinkle, 1988)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	45	45.92
หญิง	53	54.08
รวม	98	100.00
อายุ		
20-30 ปี	4	4.08
31-40 ปี	48	48.98
41-50 ปี	31	31.63
51-60 ปี	12	12.24
มากกว่า 60 ปี	3	3.06
รวม	98	100.00
ตำแหน่ง		
คณะผู้บริหาร	15	15.31
ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการวิทยาลัย	8	8.16
ครูผู้ปฏิบัติงาน	75	76.53
รวม	98	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	77	78.57
ปริญญาโท	17	17.35
ปริญญาเอก	4	4.08
รวม	98	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	15	15.31
5 – 10 ปี	42	42.86
10 ปีขึ้นไป	41	41.84
รวม	98	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 54.08 มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.98 มีตำแหน่งครูผู้ปฏิบัติงานมากที่สุดจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 76.53 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี มากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. เห็นคุณค่าในตัวเอง	4.38	0.74	มาก	3
2. สร้างสรรค์ความร่วมมือ	4.43	0.59	มาก	2
3. คิดไปข้างหน้า	4.45	0.57	มาก	1
4. กล้าตัดสินใจ	4.27	0.63	มาก	6
5. เปลี่ยนแปลงทันการณ์	4.33	0.60	มาก	4
6. ใช้นวัตกรรมทำงาน	4.32	0.63	มาก	5
7. คิดต่างอย่างสร้างสรรค์	4.26	0.62	มาก	7
ภาพรวม	4.35	0.63	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย พบว่า คิดไปข้างหน้า ($\bar{X} = 4.45$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สร้างสรรค์ความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.43$) และคิดต่างอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.30	0.78	มาก	3
2. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.33	0.79	มาก	1
3. ด้านการสื่อสาร	4.29	0.79	มาก	4
4. ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล	4.31	0.75	มาก	2
ภาพรวม	4.30	0.78	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.33$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 4.31$) และด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.29$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษา (X)	ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 (Y)					p - value	ระดับ ความสัมพันธ์
	Y1	Y2	Y3	Y4	ภาพรวม		
1. เห็นคุณค่าในตัวเอง (X1)	.846**	.891**	.896**	.893**	.914**	.000	สูงมาก
2. สร้างสรรค์ความร่วมมือ (X2)	.357**	.431**	.451**	.438**	.435**	.000	ต่ำ
3. คิดไปข้างหน้า (X3)	0.183	0.192	.212*	.212*	.207*	.041	ต่ำมาก
4. กล้าตัดสินใจ (X4)	.337**	.369**	.372**	.428**	.390**	.000	ต่ำ
5. เปลี่ยนแปลงทันการณ์ (X5)	.482**	.489**	.487**	.515**	.511**	.000	ปานกลาง
6. ใช้นวัตกรรมทำงาน (X6)	.491**	.542**	.521**	.571**	.551**	.000	ปานกลาง
7. คิดต่างอย่างสร้างสรรค์ (X7)	.425**	.432**	.429**	.492**	.460**	.000	ต่ำ
ภาพรวม	.540**	.577**	.585**	.612**	.600**	.000	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .600$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุดกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เห็นคุณค่าในตัวเอง ($r = .914$) รองลงมา คือ ใช้นวัตกรรมทำงาน ($r = .551$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ คิดไปข้างหน้า ($r = .207$)

สรุปผลการวิจัย

- สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย พบว่า คิดไปข้างหน้า ($\bar{X} = 4.45$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สร้างสรรค์ความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.43$) และคิดต่างอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
- ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.33$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 4.31$) และด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.29$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
- สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .600$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำมาอภิปรายและเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย พบว่า

ด้านการคิดไปข้างหน้า ($\bar{X} = 4.45$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สร้างสรรค์ความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.43$) และคิดต่างอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการคาดการณ์ไปในกาลข้างหน้าพร้อมกับสร้างสรรควิธีการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว สามารถประเมิน และจัดอันดับความเสี่ยงตามระดับของโอกาสที่จะเกิดขึ้นและผลกระทบต่อองค์กร ตลอดจนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน มีมุมมองเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถประเมินแนวโน้มเหตุการณ์และวางแผนรับมือล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซีเวลล์ (Zwell, 2000) ที่กล่าวว่า "สมรรถนะ" หมายถึง ทักษะ ความสามารถของผู้บริหารที่สร้างความแตกต่างในด้านประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านสัมพันธภาพ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการจัดการ และด้านความเป็นผู้นำ โดยการมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์หรือผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายในทั้งกระบวนการ รวมถึงสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะ (Competencies) ว่าเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง สมรรถนะจึงแสดงออกทางพฤติกรรมการปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ และเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ และความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิกร แสงสว่าง และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564) ที่พบว่าสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อแยกเป็นรายปัจจัย พบว่าด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.33$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 4.31$) และด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.29$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูมีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในทีมและนอกทีมที่มีความหลากหลาย มีความยืดหยุ่น ให้เกียรติให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ห่วงห่อหุ้มกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เห็นคุณค่าของผู้ร่วมงาน ยอมรับความแตกต่าง คำนึงถึงความหลากหลายของแต่ละคน รับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดใหม่ ๆ ประสานงานกันอยู่เสมอ ๆ ในทุก ๆ ด้าน รับผิดชอบในภารกิจงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับ วิจารย์พานิช (2555) ที่กล่าวว่า ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ในการพัฒนาแนวโน้มการจัดการศึกษาจนต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่าง ๆ และเป็นการศึกษาที่ถูกต้องสำหรับศตวรรษใหม่ต้องเรียนให้บรรลุทักษะคือทำได้ ต้องเรียนจากรู้วิชาไปสู่ทักษะในการใช้วิชาเพื่อดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง และบูรณาการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง สามารถถึงความสามารถ ความคิด ทศนคติของตัวนักเรียนออกมาได้มากที่สุด ดังนั้น การสร้างเครื่องมือเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงได้ถูกสร้างขึ้นบนฐานความคิดและกระบวนการวิจัยที่เน้นทักษะการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งครูมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้แนะนำและทำโครงการการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ (2555, น.218) ที่กล่าวถึงแนวคิดสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้คนไทยมีความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมี "สัมมาชีพ" เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและมีความสุขในชีวิต โดยมีองค์ประกอบสำคัญหลายประการ อาทิ จิตสำนึกต่อโลก ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของสมศักดิ์ ฉัตรประยูร (2564) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แม้จะพบว่าทักษะของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือ ด้านทักษะการสอน ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยในครั้งนี้ที่ด้านการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของบริบทสถานศึกษาและเป้าหมายการพัฒนาทักษะที่อาจไม่เหมือนกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกด้านมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .600$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุดกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในด้านเห็นคุณค่าในตัวตน ($r = .914$) รองลงมาคือ ใช้นวัตกรรมทำงาน ($r = .551$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ คิดไปข้างหน้า ($r = .207$)

ประเด็นสำคัญที่ต้องอภิปรายคือ แม้ว่า "สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา" และ "ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21" จะเป็นสองแนวคิดที่มีองค์ประกอบและมิติที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยสมรรถนะของผู้บริหารมุ่งเน้นไปที่ความสามารถเชิงบริหารจัดการในระดับองค์กร (เช่น การวางแผน การจัดระบบ การกำกับดูแล) ในขณะที่ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 เน้นที่ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยตรงในห้องเรียน (เช่น การคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น) แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .600$) แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบที่แตกต่างกันเหล่านี้มีความเชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อกันอย่างมีนัยสำคัญในบริบทของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์เชิงบวกนี้บ่งชี้ว่า ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน "เห็นคุณค่าในตัวตน" ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ยิ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารที่มีสมรรถนะในการเข้าใจและเห็นคุณค่าในบุคลากร ย่อมสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ การสนับสนุน และการให้โอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้ครูกล้าคิด กล้าทำ และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของครู การที่ผู้บริหารสามารถสร้างทีมที่เข้มแข็งและส่งเสริมการทำงานร่วมกัน สะท้อนถึงการนำสมรรถนะด้าน "สร้างสรรค์ความร่วมมือ" มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สมรรถนะด้าน "ใช้นวัตกรรมทำงาน" ของผู้บริหารยังมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารส่งเสริมการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการ ก็มีส่วนกระตุ้นให้ครูพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนด้วย

อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ในระดับปานกลางนี้ ($r = .600$) ชี้ให้เห็นว่าแม้จะมีความเชื่อมโยงกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ความแตกต่างในองค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหารและทักษะครูนั้นอาจทำให้การส่งผ่านผลกระทบไม่เป็นไปอย่างสมบูรณ์แบบ นั้นคือ ผู้บริหารอาจมีสมรรถนะบางด้านที่ไม่ได้แปลไปสู่การพัฒนาทักษะครูโดยตรง หรือยังมีช่องว่างระหว่างการบริหารเชิงนโยบายกับการสนับสนุนเชิงปฏิบัติที่ไปถึงตัวครูโดยตรง นอกจากนี้ การที่สมรรถนะด้าน "คิดไปข้างหน้า" มีความสัมพันธ์กับทักษะครูต่ำที่สุด ($r = .207$) อาจบ่งชี้ว่า แม้ผู้บริหารจะมีการมองเห็นอนาคตหรือการวางแผนที่ดี แต่การแปลงวิสัยทัศน์ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติที่ส่งเสริมทักษะครูโดยตรง อาจยังขาดกลไกที่ชัดเจน หรือครูอาจยังไม่สามารถนำวิสัยทัศน์เหล่านั้นมาปรับใช้กับการพัฒนาทักษะของตนได้อย่างเต็มที่

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัญจวน คำมูล (2564) ที่พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและความสามารถของครูในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ยังยืนยันได้ว่าบทบาทของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อศักยภาพของครู แม้ว่า "สมรรถนะผู้บริหาร" จะเป็นกรอบความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร และ "ทักษะครู" จะเป็นกรอบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ แต่ทั้งสองส่วนนี้ทำงานร่วมกันและส่งเสริมกันและกัน ผู้บริหารที่มีสมรรถนะจะสร้างรากฐานที่มั่นคงและสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ครูพัฒนาทักษะของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่า การทำความเข้าใจทั้งสมรรถนะของผู้บริหารและทักษะของครู ในศตวรรษที่ 21 รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 องค์ประกอบที่แตกต่างกันแต่เชื่อมโยงกันนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการออกแบบนโยบายและแนวปฏิบัติในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูสามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและพร้อมสำหรับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างแท้จริง โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะครูโดยตรง โดยเฉพาะในด้านการเห็นคุณค่าบุคลากรและการนำนวัตกรรมมาใช้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อทักษะของครูในศตวรรษที่ 21
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อวางนโยบายในการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรในสถานศึกษา หรือจัดโครงการพัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา เพื่อยกระดับความสามารถของครูและยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ
2. ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก (in-depth interview) และการจัดกลุ่มสนทนา (focus group discussion) อาจได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว
3. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2560-2565* กระทรวงศึกษาธิการ.
- ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. (2555). การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. *จุลสารนวัตกรรม*, 7, 5-8.
- ชัยยศ เรืองสุวรรณ. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18(1), 1-15.

- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2559). ครูวิทยาศาสตร์มีอาชีพ. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*, 6(1), 168–169.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2557). ทักษะศตวรรษที่ 21: ต้องก้าวให้พ้นกับดักตะวันตก. ในเอกสารประกอบการประชุมครูเสนา เรื่อง “ปฏิรูปครูสู่อนาคตประเทศไทย.” สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI). (2560). *การปฏิรูปครูและระบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.
- รัชนิกร แสงสว่าง, และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). *การศึกษสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัฐจวน คำมูล. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(1), 197–210.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสตาร์-สฤงคัง.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, และคณะ. (2556). *ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สมศักดิ์ ฉัตรประยูร. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุขุม เฉลยทรัพย์, และคณะ. (2555). *เทคโนโลยีสารสนเทศ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 10(2), 101–115.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร. (2564). *บันทึกข้อความที่ กท 0304/13 เรื่อง สมรรถนะประจำผู้บริหารกรุงเทพมหานคร*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อัครเดช นิลโยธิน. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Zwell, M. (2000). *Creating a culture of competence*. John Wiley & Sons.